

Załącznik do Uchwały Nr XXX/246/2022
Rady Gminy w Wojciechowicach
z dnia 31 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY WOJCIECHOWICE NA
LATA 2022-2025**

I. Uwagi ogólne

1. Podstawa prawa i inne uwarunkowania programowe:

1. USTAWY:

- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
- z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zmianami),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447 t.j.)
- z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1956 ze zmianami),
- art. 10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2020 poz. 2050 ze zmianami),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642 z późn. zm.),
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169).

2. PROGRAMY KRAJOWE:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

3. PROGRAM WOJEWÓDZKI:

- Uchwała Nr XLI/539/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2026.

4. PROGRAMY GMINNE

- Uchwała Nr XXI/99/2016 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Problemów Społecznych dla Gminy Wojciechowice na lata 2016-2025,
- Uchwała Nr XXIII/157/2021 Rady Gminy w Wojciechowicach z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Wojciechowice na lata 2021-2025.

II. Adresaci programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojciechowice na lata 2022-2025 skierowany jest przede wszystkim do:

1. dzieci i młodzieży, a także ich rodziców, opiekunów i wychowawców,
2. osób pijących w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osób uzależnionych,
3. rodzin osób z problemami uzależnień i przemocy,
4. konsumentów i sprzedawców napojów alkoholowych,
5. mieszkańców gminy, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym mają styczność z problemem uzależnień behawioralnych,
6. podmiotów działających na terenie gminy, których działalność mieści się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
7. przedstawicieli władz lokalnych.

III. Cele programu

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyk i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z uzależnienia od alkoholu, narkotyków, a także uzależnień behawioralnych poprzez prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Wojciechowice.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- 1. Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Wojciechowice (dzieci, młodzież i dorośli) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- 2. Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- 3. Profilaktyki wskazującej** - adresowanie do grupy lub osób, które wykazują symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia, redukcja szkód.
- 4. Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.
- 5. Rehabilitacji** – readaptacji społecznej poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne

Celami Gminnego Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi,
2. udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. Realizacja celów

1. Cel w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem realizowanym będzie poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, uzależnień behawioralnych oraz członków ich rodzin w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- współpracę z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, finansowanie ich wynagrodzeń,
- podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób, u których istnieją problemy alkoholowe poprzez:
 - badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu – wydawanie opinii przez biegłych sądowych;
 - próby kierowania osób uzależnionych bądź spożywających alkohol w sposób ryzykowny/ szkodliwy na terapię,

- przygotowanie wniosków do Sądu celem zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych, niepodejmujących terapię,
- informowanie o instytucjach działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem,
- monitorowanie uczestnictwa w programie terapii uzależnienia.
- finansowanie lub dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zajmujących się problematyką alkoholową, narkomanii oraz uzależnieniami behawiorystycznymi : członków GKRPA, dyrektorów szkół, nauczycieli, sprzedawców napoi alkoholowych w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowego Programu Zdrowia,
- dofinansowanie działalności instytucji służących rozwiązywaniu problemów uzależnień w ramach zwiększenia dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA poprzez udział w konferencjach, szkoleniach oraz związane z tym koszty udziału w ramach edukacji kadr, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia.

2. Cel w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie realizowanym będzie poprzez:

- prowadzenie w Urzędzie Gminy w Wojciechowicach Punktu Konsultacyjnego dla osób potrzebujących pomocy tj. dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy, dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- porady psychologiczne dla członków rodzin z problemami alkoholowymi oraz osób doświadczających przemocy, w tym finansowanie działalności psychologa,
- współpraca z pedagogiem i psychologiem oraz dyrektorami szkół w zakresie zapewniania opieki i pomocy edukacyjnej dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy nadużywania alkoholu, narkomanii i stosowania przemocy oraz uzależnień behawioralnych,
- współpracę z Policją m.in. w zakresie procedury Niebieskiej Karty, OPS, Zespołem Interdyscyplinarnym, Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień oraz innymi instytucjami w zakresie skutecznego reagowania w przypadku naruszania prawa

i porządku publicznego przez osoby będące pod wpływem narkotyków lub w stanie nietrzeźwości, a także w zakresie pomocy i ochrony przed przemocą w rodzinie,

- finansowanie szkoleń, kursów i warsztatów mających na celu podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uwikłanymi w nałogi i przemoc oraz z członkami ich rodzin,
- informowanie mieszkańców o występujących problemach alkoholowych, zagrożeniach narkomanią, przemocą i cyberprzemocą oraz o problemach związanych z bezpieczeństwem w Internecie w danym środowisku oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwościach uzyskania pomocy,
- spotkania profilaktyczne, prelekcje, wykłady, warsztaty.

3. Cel prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- dofinansowanie zakupu nagród, materiałów edukacyjno – informacyjnych, gadżetów profilaktycznych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. podczas organizowanych konkursów, turniejów, szkoleń, zajęć opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych, w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- realizowanie działań profilaktycznych na temat uzależnień w szkołach, bibliotece w formie profesjonalnych programów profilaktycznych, pogadanek, prelekcji, warsztatów, spektakli i koncertów profilaktycznych,
- szkolenia i warsztaty dla nauczycieli, pedagogów i innych osób realizujących programy profilaktyczne w ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- współpraca z rodzicami, nauczycielami w zakresie budowania umiejętności wychowawczych w obszarze profilaktyki poprzez szkolenia, konferencje, programy rekomendowane,
- prowadzenie akcji edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat alkoholu, narkotyków, papierosów i przemocy, uzależnień behawioralnych,
- prowadzenie akcji edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych w ramach zwiększenia skuteczności w przestrzeganiu

prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu zdrowia,

- współudział w działaniach promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież,
- finansowanie konkretnych projektów i działań profilaktycznych,
- dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień,
- inicjowanie, współorganizowanie i dofinansowanie festynów rodzinnych, konkursów o tematyce profilaktyki uzależnień oraz innych imprez okolicznościowych i integranych promujących zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy- jako czynnika chroniącego w profilaktyce uzależnień,
- umożliwienie dostępu do wiedzy fachowej (książki, filmy, ulotki itp.),
- wspieranie i dofinansowanie wszelkich działań skierowanych do mieszkańców Gminy, mających odniesienie do profilaktyki uzależnień,
- finansowanie warsztatów, spektakli i programów profilaktycznych realizowanych w szkołach, bibliotece,
- dofinansowanie nagród w konkursach, kampaniach mających odniesienie do szeroko rozumianej profilaktyki, organizowanych przez szkoły, stowarzyszenia, bibliotekę, GKRPA,
- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą tj. organizacja szkoleń, konferencji, spotkań mających odniesienie do szeroko rozumianej profilaktyki,
- działania edukacyjne i szkoleniowe dotyczące rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, oraz ze stosowania przemocy, skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST,
- prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
- podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie działań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi,
- organizowanie szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z elementami profilaktyki uzależnień,
- prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców, nauczycieli, mieszkańców Gminy w zakresie szkód wynikających z używania

środków odurzających przez dzieci i młodzież oraz z umiejętnego korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu.

4. Cel wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii realizowany będzie poprzez:

- finansowanie/ dofinansowanie imprez, wystaw, prelekcji, konkursów, happeningów, konferencji promujących zdrowy styl życia, wskazujących szkodliwość działania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, szkodliwości nieumiejętnego korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu oraz przeciwdziałających przemocy,
- współfinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zawierających programy profilaktyczno – edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia,
- dofinansowanie zajęć sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy, promujących zdrowy styl życia,
- dofinansowanie działalności placówek oświatowych, zapewniających dzieciom i młodzieży pomocy w nauce, organizację wolnego czasu, rozwój zainteresowań, zabawy i zajęcia sportowe,
- dofinansowanie wypoczynku: wycieczek, półkolonii, kolonii, zimowisk, obozów terapeutycznych dla dzieci i młodzieży ze szczególnym wskazaniem na grupy o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi,
- finansowanie szkoleń dla pracowników placówek oświatowych z zakresu procedury wczesnego rozpoznawania problemów alkoholowych, stosowania procedury Niebieskiej Karty i krótkiej interwencji,
- wsparcie działań stowarzyszeń i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem wszelakim uzależnieniom oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wojciechowicach, Zespołem Interdyscyplinarnym w Wojciechowicach, Komisariatem Policji w Ożarowie.

5. Cel podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem

w charakterze oskarżyciela publicznego realizowany będzie poprzez:

- przeprowadzanie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do 18 lat, na kredyt lub pod zastaw,
- przeprowadzanie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do prowadzenia spraw związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy,
- opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

IV. Działania zmierzające do ograniczenia spożywania alkoholu i używania narkotyków.

1. Przestrzeganie zasad usytuowania na terenie Gminy Wojciechowice miejsc sprzedaży alkoholu i spożywania napojów określonych uchwałą rady Gminy w Wojciechowicach.
2. Kontrola punktów sprzedaży alkoholu w zakresie wywieszania w miejscach widocznych informacji o szkodliwości spożywania alkoholu oraz przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom do lat 18 i nietrzeźwym.
3. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.

V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wojciechowicach jest powołana na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy.
2. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:
 - a. inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy domowej,

- b. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - c. przeprowadzanie rozmów motywacyjno- interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy i ich bliskimi,
 - d. kierowanie osób nadużywających alkoholu, na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych,
 - e. współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie,
 - f. kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego Wójta Gminy, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - g. dokonywanie oględzin punktów sprzedaży alkoholu celem wydania opinii poprzedzających podjęcie decyzji o wydaniu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - h. wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą rady gminy w Wojciechowicach poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
 - i. współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie,
4. Procedura przyjmowania i rozpatrywania wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opisana jest na internetowej Gminy Wojciechowice, na stronie dostępny jest wzór wniosku, który należy złożyć w sekretariacie Urzędu Gminy w Wojciechowicach.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości 40,00 zł za posiedzenie. W przypadku gdy posiedzenie komisji odbywać się będzie w godzinach pracy, pracownikom Urzędu Gminy i jednostek podporządkowanych wynagrodzenie nie będzie przysługiwało.

VII. Środki na realizację zadania.

1. Środki na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

2. Finansowanie zadań określonych w niniejszym programie odbywa się w oparciu o ustawę o finansach publicznych, a w przypadku zlecenia wykonania zadań publicznych przez organizacje pozarządowe stosuje się również przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VIII. Postanowienia końcowe.

1. Przez cały okres realizacji Programu będzie podlegał monitoringowi.
2. Nadzór nad realizacją „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wojciechowice na 2022 rok” sprawuje Wójt Gminy Wojciechowice.
3. Realizatorami Programu są Gmina Wojciechowice, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wraz z jednostkami organizacyjnymi gminy.
4. Rada Gminy w Wojciechowicach będzie otrzymywać roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

Wojciechowice, dnia 11.03.2022 r.